

רבי יוסי אמר, מלך - זה יוסף. במשפט יעמיד ארץ - זה יעקב. שהרי עד שלא בא יעקב למצרים, לא היה קיום בארץ מתוך הרעב. כיון שבא יעקב למצרים, בזכותו הסתלק הרעב והתקיימה הארץ.

דבר אחר, מלך במשפט יעמיד ארץ - זה דוד המלך, שכתוב (שמואל א-ב ח) ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו, והוא קיים את הארץ, ובזכותו עמדה לאחר מכן. ואיש תרומות יהרסנה - זה רחבעם.

בא ראה, הקדוש ברוך הוא, בשביל הצדיקים, אף על גב שפרענות נגזרה על העולם, היא מתעכבת בגללם ולא שולטת על העולם. כל ימי דוד המלך התקיימה הארץ בגללו. לאחר שמת, התקיימה בזכותו, שכתוב (מלכים ב-ב) ונגזתי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. כמו כן כל ימי יעקב וכל ימי יוסף לא שלטה הפרענות בעולם.

בא ראה, מלך במשפט יעמיד ארץ - זה יוסף. ואיש תרומות יהרסנה - זה פרעה, שהרי משום שהקשה את לבו לקדוש ברוך הוא, החריב את ארץ מצרים. ובראשונה על ידי יוסף התקיימה הארץ, באותו החלום שחלם, שכתוב ויהי מקץ שנתים ימים וגו'.

ויהי מקץ וגו'. רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים יח) חי יי וברוך צורי וירום אלוהי ישעי. אלוהי כתוב בוי"ו. הפסוק הזה יש להתבונן בו, חי ה' - זה חי, צדיק יסוד העולם, שנקרא חי העולמים. וברוך צורי - זהו שכתוב (שם קמד) ברוך ה' צורי, וזה העולם שמתקיים על הצדיק הזה. וירום אלוהי ישעי. וירום - זה העולם העליון. אלוהי בוא"ו זה שמים,

רבי יוסי אמר, מלך, דא יוסף. במשפט יעמיד ארץ, דא יעקב. דהא עד לא אתא יעקב למצרים, לא הוה קיימא בארעא, מגו כפנא. כיון דאתא יעקב למצרים, בזכותיה אסתלק כפנא, ואתקיים ארעא.

דבר אחר, מלך במשפט יעמיד ארץ, דא דוד מלכא, דכתיב, (שמואל ב ח) ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו, ואיהו קיים ארעא, ובזכותיה קיימא לבתר דנא. ואיש תרומות יהרסנה, דא רחבעם.

תא חזי, קדשא בריך הוא בגיניהון דצדיקיא, אף על גב דפורענותא אתגזר על עלמא, מתעכבא בגיניהון ולא שלטא על עלמא. כל יומי דדוד מלכא אתקיימא ארעא בגיניה, לבתר דמית אתקיימא בזכותיה. דכתיב, (מלכים ב כ) ונגזתי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. כגוונא דא, כל יומי דיעקב וכל יומי דיוסף, לא שלטא פורענותא בעלמא.

תא חזי, מלך במשפט יעמיד ארץ, דא יוסף. ואיש תרומות יהרסנה, דא פרעה. דהא בגין דאקשי לביה לגבי דקדשא בריך הוא, חריב ארעא דמצרים. ובקדמיתא על ידא דיוסף אתקיים ארעא בההוא חלמא דחלם. דכתיב, ויהי מקץ שנתים ימים וגו'.

ויהי מקץ וגו'. רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים יח) חי יי וברוך צורי וירום אלוהי ישעי. אלוהי כתוב, בוי"ו. האי קרא אית לאסתכלא ביה. חי יי, דא חי צדיקא יסודא דעלמא, דאקרי חי דעלמין. וברוך צורי, דא הוא דכתיב (תהלים קמד) ברוך יי צורי, ודא עלמא שמתקיים על הצדיק הזה. וירום אלוהי ישעי. וירום - זה העולם העליון. אלוהי בוא"ו זה שמים,

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קטז) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵה.

בא רָאָה, [כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר] (שם סח) בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹס לָנוּ. בְּרוּךְ אֲדֹנָי, בְּאֶלֶף דָּלִ"ת נו"ן יו"ד, וְהַפְּסוּק הִנֵּה הוּא סוּד הַחֲכָמָה. יוֹם יוֹם - אֵלּוֹ שְׁנַתִּים יָמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים. וּפְרָעָה חָלַם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיָּאָר - סוּד הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, זֶה יוֹסֵף, שְׁנֵהָר [שְׁכַל הַנְּהָר] הִנֵּה הוּא יוֹסֵף הַצְּדִיק.

וְהִנֵּה מִן הַיָּאָר עֲלֵת שְׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאַת בֶּשֶׁר וַתְּרַעֲיֵנָה בְּאָחוּ. וְהִנֵּה מִן הַיָּאָר, שְׁהָרִי מִהַנְּהָר הִנֵּה מִתְּבַרְכּוֹת כָּל אוֹתָן הַדְּרָגוֹת שְׁלֹמֶטָה, מִשׁוּם שְׁאוֹתוֹ נֶהָר שְׁשׁוּפֵעַ וַיּוֹצֵא הוּא מִשְׁקָה וְזָן אֶת הַכֹּל, וַיּוֹסֵף הוּא נֶהָר שֶׁתְּתַבְּרֶךְ כָּל אֲרֶץ מִצְרַיִם בְּשָׁבִילוֹ.

וּבֹא רָאָה, אוֹתוֹ הַנְּהָר, שְׁבַע דְּרָגוֹת נִשְׁקוֹת וּמִתְּבַרְכּוֹת מִמֶּנּוּ, וְאֵלּוֹ הֵם יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאַת בֶּשֶׁר. וַתְּרַעֲיֵנָה בְּאָחוּ, בְּחַבּוּר וְאֶחָוָה, שְׁאִין נִמְצָא בָהֶם פְּרוּד וְכֹלָם לְשִׁבַח עוֹמְדִים. שְׁהִנֵּה כָּל שְׁבַע הַדְּרָגוֹת הִלְלוּ שְׁאֲמַרְנוּ הוּא סוּד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אֶסְתֵּר ב) וְאֵת שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְגו'. וְעַל כֵּן שְׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה, וּכְנֻגָד זֶה כְּתוּב שְׁבַעַת הַסְּרִיסִים הַמְּשֻׁרְתִּים אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שְׁבַע הַפְּרוֹת הַטּוֹבוֹת הֵם דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת עַל הָאֲחֵרוֹת, וְשְׁבַע הַפְּרוֹת הַרְעוֹת - הַדְּרָגוֹת הָאֲחֵרוֹת שְׁלֹמֶטָה. אֵלּוֹ מִצַּד הַקִּדְּשָׁה, וְאֵלּוֹ מִצַּד הַטְּמֵאָה.

אֵינּוֹן עֲלָאִין עַל אַחֲרַנִּין. וְשְׁבַע הַפְּרוֹת הַרְעוֹת, דְּרַגְיִין אַחֲרַנִּין דְּלַתְתָּא. אֵלּוֹן מַסְטָרָא דְקְדוּשָׁה, וְאֵלּוֹן מַסְטָרָא דְמַסְאָבָא.

דְּאֲתַקְיָים עֲלֵיהּ צְדִיקָא דָּא. וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וַיְרוּם דָּא עַלְמָא עֲלָאָה. אֱלֹהֵי בּוּא"ו, דָּא שָׁמַיִם, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (תהלים קטז) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵי.

התא חזי, (כְּמָה דְאֵת אָמַר) (תהלים סח) בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹס לָנוּ. בְּרוּךְ אֲדֹנָי, בְּאֶלֶף דָּלִ"ת נו"ן יו"ד, וְהֵאֵי קָרָא רְזָא דְחֲכָמָתָא אִיהוּ. יוֹם יוֹם, אֵלּוֹ שְׁנַתִּים יָמִים, כְּמָה דְאֵת אָמַר (דף קצ"ד ע"א) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרָעָה חוֹלֵם וְהִנֵּה עוֹמֵד עַל הַיָּאָר, רְזָא אִיהוּ, כְּמָה דְאֵתְמַר דָּא יוֹסֵף. דְּנֶהָר (ס"א דְּכָל נֶהָר) דָּא, יוֹסֵף הַצְּדִיק הוּא.

וְהִנֵּה מִן הַיָּאָר עוֹלוֹת שְׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאֹת בֶּשֶׁר וַתְּרַעֲיֵנָה בְּאָחוּ. וְהִנֵּה מִן הַיָּאָר, דִּהָא מִנְהָר דָּא אֲתַבְּרַכְאן כָּל אֵינּוֹן דְּרַגְיִין דְּלַתְתָּא. בְּגִין דִּיהוּא נֶהָר דְּנִגִּיד וְנַפְיָק, אִיהוּ אֲשָׁקִי וְזָן לְכֹלָא. וַיּוֹסֵף אִיהוּ נֶהָר, לְאֲתַבְּרַכָּא כָּל אֲרַעָא דְּמִצְרַיִם בְּגִינֵיהּ.

וְהֵא חֲזִי, הֵהוּא נֶהָר, שְׁבַע דְּרַגְיִין אֲתַשְׁקִיין וְאֲתַבְּרַכְן מִנֵּיהּ, וְאֵלּוֹן אֵינּוֹן יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאֹת בֶּשֶׁר. וַתְּרַעֲיֵנָה בְּאָחוּ, בְּחַבּוּרָא בְּאֶחָוָתָא דְּלֹא אֲשַׁתְּפַח בְּהוּ פִירוּדָא. וְכֹלְהוּ לְשַׁבְּחָא קִיָּיִמִין, דִּהָא כָּל הַנִּי דְּרַגְיִין שְׁבַע דְּקֶאֱמָרֵן, רְזָא אִיהוּ. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (אֶסְתֵּר ב) וְאֵת שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְגו'. וְעַל דָּא שְׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה, וְלִקְבַל דָּא כְּתִיב שְׁבַעַת הַסְּרִיסִים הַמְּשֻׁרְתִּים אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שְׁבַע פְּרוֹת הַטּוֹבוֹת, דְּרַגְיִין